

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**In Vaticinia Isaiae, Prophetæ Clarissimi, Paraphrasis,
Heroico carmine conscripta**

Carpenteius, Joannes

Antverpiæ, 1588

Cap. 26.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68688](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68688)

Et genus omne noua bellaria lautitiei,
Vinâque fusa cadis bene defecata picatis,
Largus opum promet sine more modòque suarum.

7 Hoc ipso quoque monte, sacra post singula pompe
Fercula, per latum faustis pralata triumphum
Ominibus, currum pileata sequetur eburnum
Turba virum, laqueo ceruicem & brachia tristi
Torta catenati, iam dudum ab origine prima
Quos Deus vno omnes edicto soluet, & illud
Ingens, horrendum, nullòque domabile ferro,
Ipse sua scindet vinculum fatale securi,

Et funem abrumpet, textique ligamina lini,
8 Aeterno damnans * absorptam carcere mortem.
Tum luctus, gemitusque procul, fletusque faceffent,
Nulla oculos lacrymae, nullus confusa notabit
Ora rubor, Deus hac Deus vna eademque litura
Deterget: procul opprobrium, atque infamia turpis,
Triste procul toto decedet dedecus orbe.

Hac rata erunt: Deus est calo qui fatur ab alto.

9 O qui plausus erit populi sua dona, suaque
Tum demum agnoscentis opes! En (scilicet) ille,
Ille Deus (dicent) noster, qui vota suorum
Irrita, nec rapidis spes nostras tradidit austris.
En Dominus Deus, ille Deus, quem profuit arctis.
Fortiter in rebus diro expectasse sub hoste.
En nostra pretium fidei, mercèsque laboris:
Iam praesto est promissa salus, aeterna voluptas,
Qua fruimur magni praclaro munere regis,
Veriloquique Dei, 10 miranda potentia cuius
Omnibus hoc ipso saeculis in monte canetur.

At verò aduersas (quae plurima turba) phalanges,
Vt palea tenues plauastro crepitante teruntur,
Comminuet Deus armipotens, 11 frustra, natantum
In morem, nunc huc, nunc illuc fessa vicissim
Brachia iactantes sternet: tum gloria vestra
Occidet, o reges, fastisque abrasa vetustis,
Et tituli, 12 atque arces, & latis mœnia fossis
Vallata, in cinerem & fumum soluentur inanem.

Cap. 26. 1 His demum exactis, quaecunque vireta tenebunt
Fortunatorum nemorum, sedesque beatas,
Purus ubi campis pluuio sine turbine ventus
Spirat, & aeterna ver immortalale inuenta,
Felices anima, sati votique potentes,

O

Non

7 Et praecipitabit in
monte isto faciem
vinculi colligati super
omnes populos: & te-
lâ quâ orditus est su-
per omnes nationes.

8 Praecipitabit mor-
tem in sempiternum.
Et auferet Dominus
Deus lacrymam ab
omni facie: & oppro-
brium ab vniuersâ
terra: quia Dominus
locutus est.

9 Et dicet in die illa:
Ecce Deus noster
iste; expectauim⁹ eū,
& saluauit nos. Iste
Dominus; sustinui-
mus eū, & letabimur
in saluari eius.

10 Quia requiescet
manus Domini in
monte isto. Et triu-
rabitur Moab sub eo,
sicut teruntur paleae
sub plauastro.

11 Et extendet manus
suas sub eo, sicut ex-
tendit natans ad na-
tandum: & humilia-
bit gloriam eius cum
allisione manuū eius.

12 Et munimēta sub-
limium murorū tuo-
rum concident: &
humiliabuntur & de-
trahentur in terram
vsque ad puluerem.

Cap. 26.

1 In die illa cantabi-
tur canticum istud in
terra Iuda; Vrbs for-
titudinis nostrae Sion:
Saluator ponetur in
ea murus & antemu-
rale.

per vinculum,
peccatum in-
telligimus
quo omnes
Adami post-
eri obligantur.
* Absorbere
mortem vi-
ctoria, legit
Arias Mon-
tanus: id est,
Absorpta est
mors in vi-
ctoria.

Non intermissis pangent hunc cantibus hymnum:

Qui sibi diuitias quondam dum vita manebat,
Audaci peperere manu, qui bella secuti

Impia, crudeles insonti sanguine dextras

Tingere non veriti, ius ausis fasque nefandis

Iustitiãque ipsam cupida de mente fugarunt,

Illi vrbes, illi turrita palatia nuper

Inuitis ablata fleant, mœstique requirant,

Nequicquam fuso gemitu qua gratia luxus

Sauitig; fuit viuis; qua cura superbas

Cozere opes, eadem merfos Acheronte sequatur.

Nos nihil hac tangunt alta iam pace fruentes,

Et meliore loco postos: vrbs nostra iugoque

Arx fundata alto, nullisque obnoxia telis:

Est Deus, ille Deus, populi tutela salusque

Vera sui, murusque minas aduersus inanes,

Et propugnaculum nullo superabile Marte.

At vos ô sancta custodes vrbis, apertis

Excipite hanc gentem portis, qua conscia recti

Ius verumque colit, coluitque tenaciter omni

Tempore: nam veterem iam dudum pectore toto

Errorem exspuimus, noua iam sunt omnia nobis.

Quare promissam, genitor sanctissime, pacem

Seruabis, pacem viuis, & lumine castis

Optatam: nam siue mori, seu viuere dones,

Tu spes semper eris nostra non vana salutis.

Hic certè Deus est, quem vos sperastis ab alto,

Felices anima, & sacris melioribus orae;

Sed quem, quæso, Deum? non muto stipite sculptum,

Ast immortalem, fandi memorem atque nefandi,

Vlcisci que malos, iustosque beare potentem.

Hic est ille Deus, qui fulminis igne trisulci

Terribilem armatus dextram, fera colla, trucis que

Regum ceruices curuabit, & alta tenentes,

Sublimique loco fisos detruet ad ima.

Hic est qui magnas face vindice adobruet vrbes,

Aequabitque solo, redigétque in pulueris atrii

Congeriem informem. pes proteret inuidus illam,

Pes inopis, & planta virum non mollis egentum.

At iustos, duce te mundi per denia durum

Carpentes iter, & nulli remeabile vino,

Non implexarum diuortia torta viarum,

Non densi saltus, non difficiles conualles,

2 Aperite portas, & ingreditur gens iusta, custodiens veritatem.

3 Vetus error abiit: seruabis pacem, pacem, quia in te sperauimus

4 Sperastis in Domino in saculis æternis, in Domino Deo forti in perpetuum.

5 Quia incutabit habitantes in excelso, ciuitatem sublimem humiliabit, humiliabit eam vsque ad terram, detrahet eam vsque ad puluerem.

6 Conculcabit eam pes, pes pauperis & gressus egenorum.

7 Semita iusti recta est, rectus calis iusti ad ambulandum.

Hymnus hunc canticum ecclesie triumphantis post consummationem sæculi.

Inuidiose dictum in diuites & potentes, ad consolationem pauperum & abiectionum.

A recta

*A recto poterunt unquam diuertere calle;
Sed stabili monstrata semel compendia passu,
Non hoc, non illo seducti errore, sequentur.
Atque adeo, si quando pedes offendere nostros
Contigit, erigimur subito; te nempe paratam,
Dux bone, dante manum, callémque docete relictum.*

*Et quanquam lapsus non sit leuis, attamen in te
Sperantes, ductumque tuum, quemcunque laborem
Ipse iubet, alacres ferimus, semperque feremus:*

*Donec (quod votis ardentibus expectamus)
Nomen ubique tuum, promissis ritè solutis,
Expletaque fide, populo celebretur ab omni.*

*Interea, seu nox tenebras inducat inertes,
Seu roseum lux alma diem, te pectore toto
Querimus, o hominum superumq; aeterna voluptas,
Te mentes sitiunt unum, praecordia anhelant
Nostra, Deus nostrae custos auctorque salutis.*

*At non hos ignes, hos puri pectoris aestus,
Votaque praeperibus calum affectantia pennis,
Impia persentit scelerata insania turba,
Nec nisi cum leges exerces ultor acerbas,
Iustitiae meminere tuae, scelerumque suorum.*

*Frustra, igitur, frustra populi miserebere talis,
Alme parens, nihil ille tua mutatus ab ira,
Aut pietate, bonum postponere perget iniquo,
Audax, inter eos faciunt qui iusta docentque,
Omne genus scelerum nullo patrare pudore.*

*Iure igitur, quae tanta bonis tam certa parasti
Praemia, confessu exclusi caetique piorum,
Heu, seris lacrymis, sese amisisse dolebunt.*

*Quare age, summe deum, qui caelo fulmina vibras,
Crimina perque omnes vlcisceris omnia gentes,
Exsurge o vindex, flammantemque exere dextram.*

*Cur adeo lentus iustas armaris in iras?
Iamdudum infesta lapidatos grandine, totis
Fas fuerat per caca rapi vestigia campis.*

*Neu te, neu ve tui regni decora alta viderent,
Sed magis ut videant, intabescantque videndo.*

*Quis nunquam dabitur (nec enim meruere) fruisi,
Redde oculos, miseris rumpantur ut ilia tandem,
Inuidiaque crepent vsti liuore medullas.*

*Interea nullo pax dissoluenta tumultu,
Aurea pax, diuum munus, hominumque voluptas,*

8 Et in semita iudiciorum tuorum Domine sustinuiuste: & nomen tuum & memoriale tuum in desiderio animae.

9 Anima mea desiderauit te in nocte: sed & spiritu meo in precordiis meis de mane vigilabo ad te. Cum feceris iudicia tua in terra, iustitiam discet habitatores orbis.

10 Misereamur impio, & non discet iustitiam facere: in terra sanctorum iniqua gefit, & non videbit gloriam Domini.

11 Domine exaltet manus tua ut non videant: videant & confundantur zelantes populi, & ignis hostes tuos deuoret.

12 Domine dabis pacem nobis: omnia enim opera nostra operatus es in nobis.

Horrenda cō-
minatio.

Te, pater, aeterno nobiscum fœdere iunget,
 Ut post exhaustos per tot fera bella labores,
 Billa quibus lato defungi sine dedisti,
 Perpetuos tecum iuncti regnemus in annos.

13 Domine Dominus
 noster, possederunt nos
 domini absque te.
 Tantum in te recor-
 demur nominis tui.

13 Nam satis atque satis crudeles hæcenus egri
 Pertulimus dominos, dudum, pater optime, dudum
 Tam seui imperij pertasum: solue cruento
 Colla iugo, rursusque tuam bonus affere gentem;
 Tantum, ut voce tui nostra celebrentur honores;
 Illi autem dira noti feritate gigantes,

14 Moriētes nō viuāt:
 Gigantes non resur-
 rant. Propterea visi-
 tasti & contriuisi eos,
 & perdidisti omnem
 memoriam eorum.

14 Postquam mors animam rigidam absoluerit artus,
 Aeterna semper morituri nocte premantur,
 Calcataque tuo pede, prostrataque, sine ullo
 Nomine, viuorum sacro radantur ab albo.

15 Indulxisti genti
 Domine, indulxisti
 genti: nunquid glo-
 rificatus es? elongasti
 terminos terræ.

15 Nam quid in ingratos effusa prodigus arca,
 Heu nisi contemptum, fastumque, minasque tulisti?
 Num tibi, pro regnis ullo sine limite certo
 Protensis quacunque patet tellusque fretumque,
 Gratia vel solo ulla est unquam reddita verbo?

16 Domine, in angu-
 stia requisierunt te, in
 tribulatione murmu-
 ris doctrina tua eis.

16 O duros quos nec sors lata, nec aspera flexit
 Admonuit - ve simul sapere! O quam rectius illi
 Qui te, felices si non, at tempore saltem
 Quasiuere malo, seuisque doloribus hausti
 Praeque metu vix mussantes, statuere repente,
 Mutati, ad tua iussa suos componere mores!
 Quod facinus, te dante nouis conatibus auctus
 Successusque bonos, & continuum incrementum.

17 Sicut quæ conce-
 pit, cū appropinqua-
 uerit ad partum dolēs
 clamat in doloribus
 suis: sic facti sumus a
 facie tua Domine:

17 Nam velut illa, cui post tot fastidia, primus
 Mensibus exactis ematurefcere partus
 Incipit, & iam iamque, premens erumpere gestit,
 Fallit inexpertos solo clamore dolores,
 Mox parit insignem pressura oblita puellum,
 Matri pertentant tacitum noua gaudia pectus:

18 Concepimus &
 quasi parturiuimus, &
 peperimus spiritum
 iustitiæ. Salutes non
 fecimus in terra, ideo
 non ceciderunt habi-
 tatores terræ.

18 Sic nos, queis longo de te conceptus ab usu
 Pænarum timor est, magno nixu atque labore
 Vexati, tandem parimus, lætique nouello
 Iustitiæ fœtu, nostros miramur honores.

Ah pater, omnigenum motorque datorque honorum,
 Ah utinam, nobis te obstetricante, liceret
 Edere maturum perfecto tempore partum!
 Haud ita terrigenum floreret magna per orbem
 Turba virum, ad luctam nobis pugnamque relicta
 Difficilem dubiamque. o terque quaterque beatos,

Qui,

Vexatio dat
 intellectum.

*Qui, ne victa darent seruili colla catena,
Acciperentque vltro dominos diuersa iubentes,
Prælegere mori, fusosq; impune cruore
Iustitiam propter, verique tenacis amorem,
Sanctæ parens, animam pro te posuere volentes!*

Nec verò mors illa fuit, sed vita perennis:

*19 Viuent illi etenim, viuent per sacula cuncta,
Quos furor insontes inimicus & abstulit ensis.*

*Ergo agite, o anima felicia munerâ passæ,
Excutite ingratum clara iam luce soporem,
Euigilate viri, tumulisque emergite mutis,
Quos manus iniecto quondam pia puluere struxit,
Et lucis laudate Deum vitæq; datorem.*

*Tu pater, æstiuo veluti quum languida sole
Herba iacet, si fortè nouo cum mane resudet
Ros gelidus, reparet rediuiua repente virorem,
Floricomansque altè & fragrans caput ardua tollat:*

*Non aliter vita functos, terraque iacentes
Magnanimos quondam heroes, pro te oppetere ausos
Erigis, irrorasque nouum per membra vigorem,
Membra nigra posthac nequaquam obnoxia morti...
Illa suum in solos ius exercere tyrannos
Perstet, & aeterna teneat sub nocte sepultos.*

*20 Interea saluete pij, mea maxima cura,
Iustorum cineres manesque animæq; virorum:
Dumq; meus totam iustus furor euomat iram,
Sedibus inclusi vestris, dulcique parentis
Telluris gremio, lucem expectate propinquam.*

*21 Ecce etenim (nec longa mora est) descendet ab arce
Caestri Deus altitonans, terrasque nocentes
Terricolasque simul viset quæsitior acerbis;
Tum sua supplicis homines infanda scelesti
Facta luent dignis, tum iustum terra cruorem
Quem biberat quondam, reuomet, casosque cauernis
Eductos imis, celo vitæq; remittet.*

Cap. 27.

*1 Tum quoque ne tanto desit suprema triumpho
Laurea, nè ve aliquo metus vllus ab hoste relictus
Victori partum minuat decus, vltima belli
Victima fatalis serpens erit improbus ille
Leuiathan, generis nostri certissimus hostis.
Namque hunc immensis sinuantem squammea spiris
Terga, quibus terras amplexus & aquora, celum,
Cælum etiam veete opposito (ni fata resistent)*

O 3

Aethe-

19 Viuet mortui tui, interfecti mei resurgent. Expergiscimini & laudate qui habitatis in puluere: quia ros lucis, ros tuus: & terram gigantum detrahes in ruinam.

20 Vade popul^{us} meus in cubicula tua, claude ostia tua super te. Abscondere modicum ad momentum, donec pertuñseat indignatio mea.

21 Ecce enim Dominus egredietur de loco suo, vt visitet iniquitatem habitatoris terræ contra eum: & reuelabit terra sanguinem suum, & non operiet vltiã interfectos suos.

Cap. 27.

1 In die illa visitabit Dominus in gladio suo duro & grandi & forti super Leuiathan serpentem veetem: & super Leuiathan serpentem tortuosum, & occidet cetum qui in mari est.

Lans & com-
mendatio
martyrij.

Manifestum
de resurre-
ctione corpo-
rum testimo-
nium.